

Opis zasad innowacji pedagogicznej
w nauczaniu historii
na poziomie szkoły podstawowej
w zakresie edukacji regionalnej

Sekrety Gdańska Sopotu i Gdyni

realizowana w Szkole Podstawowej im. Adama Mickiewicza
w Chwaszczynie

w roku szkolnym 2017/2018 – 2018/2019 – 2019/2020

Autorka innowacji:

Katarzyna Niezgoda – nauczycielka historii i społeczeństwa

Chwaszczyno, 2017r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	str. 2 - 3
2.	Opis innowacji.....	str. 4
3.	Cele innowacji.....	str. 5 - 7
4.	Procedury osiągnięcia celów. Formy pracy.....	str. 8
5.	Zakres treści – zagadnienia – harmonogram . Klasa IV	str. 9
6.	Zakres treści – zagadnienia – harmonogram . Klasa V	str. 10 -13
7.	Zakres treści – zagadnienia – harmonogram . Klasa VI.....	str. 14 -16
8.	Oczekiwane efekty.....	str. 17
9.	Ewaluacja	str. 17
10.	Bibliografia.....	str. 18

Zawitaj do Gdańska
Stań pod Wyżynną Bramą
Jak byś chciał wejść do miasta
Patrzysz na bramę a z tyłu miałbyś
Fosę, której dawno już nie ma.
Chciałbyś zobaczyć jak to dawniej było
Udaj się na Przedmieście Stare
Bastiony możesz tam obejrzeć
Św. Gertrudy i Żubrem zwany
Kamienną Służę musisz „zaliczyć”
Posłuchać co mówią wieki
Idź potem drogą zwaną Królewską
Wyżynna Brama to jej początek
Potem Przedbramie i Złota Brama
Przechodzisz przez nią, widzisz w oddali
Ratusz stojący z wysoką wieżą.....

Grażyna Brylska

Wstęp

W epoce powszechnej globalizacji poczucie własnej tożsamości staje się czymś niezwykle ważnym. Dotyczy to szczególnie edukacji szkolnej, która winna być skierowana na wychowanie człowieka mądrego, otwartego i zaangażowanego w poznawanie własnego regionu.

Sukcesywne zdobywanie wiedzy przez uczniów służy ich zaangażowaniu się w sprawy wspólnoty lokalnej, sprzyja przyszłej aktywności społecznej oraz otwieraniu się na inne społeczności i kultury. Dla każdego ucznia pojęcie „małej ojczyzny” jest czymś ważnym, gdyż stanowi naturalną przestrzeń kształtowania jego charakteru.

Mała ojczyzna to świat, w którym żyjemy, w przypadku naszego ucznia to skrawek wybrzeża bałtyckiego. Dotyczy to zarówno przeszłości regionu jak i teraźniejszości. Mała ojczyzna to również przyszłość, można ją zaplanować i wspólnie realizować plany. Może więc dodatkowe zajęcie się tym problemem jest ważnym zadaniem edukacji szkolnej.

Opis innowacji

Głównym celem innowacji jest przygotowanie uczniów do systematycznego pogłębiania wiedzy o regionie, rozwijanie faktycznego zainteresowania uczniów problemami naszego środowiska. Biorąc pod uwagę fakt, że nasi wychowankowie mieszkają w zakątku Polski posiadającym bogatą historię, pragnę przez realizacją treści innowacyjnych zwrócić uwagę na pozytywne walory ziemi pomorskiej i przez to rozwijać w uczniach emocjonalny stosunek do Trójmiasta. Chcę, by uczniowie naszej szkoły poznali Gdańsk, Sopot i Gdynię ich historię, zabytki i architekturę. Jest wiele zakątków na świecie, które uznawane są za piękne i godne poznania. My też nie mamy się czego wstydić. Odkrywamy, że to właśnie w naszym regionie żyli ludzie, którzy odegrali znaczącą rolę w kształtowaniu współczesnego oblicza kraju, a także wnieśli trwały ślad w kształtowanie współczesnego świata. To właśnie w tych miastach rozegrały się wydarzenia ważne w historii kraju, o których młodzież niewiele wie, zajmując się jedynie kłopotami dnia codziennego. Tymczasem to właśnie one często stanowią o atrakcyjności regionu. Żeby móc się pochwalić swoją tożsamością, trzeba najpierw dobrze ją poznać i w tym właśnie ma pomóc młodemu człowiekowi prezentowana innowacja. Zależy mi na tym, aby uczniowie nie tylko posiadali wiedzę o najbliższym regionie, ale aby ta ziemia na której się urodzili i mieszkają stała się im bliska.

Nowatorski charakter innowacji polega na wprowadzeniu do zajęć z historii edukacji regionalnej, przygotowaniu uczniów do obcowania z kulturą „małej ojczyzny” w tym przypadku Trójmiasta. Jest to innowacja o charakterze programowo – metodyczno - organizacyjnym. Adresowana jest do uczniów klas IV – VI szkoły podstawowej w Szkole Podstawowej w Chwaszczynie. Rozpoczęcie innowacji przewidziane jest na 1 września 2017 roku i cykliczne powtarzanie przez 3 lata po przeprowadzeniu ewaluacji. Zajęcia te będą odbywać się w ramach lekcji historii, jedna godzina tygodniowo oraz okazjonalnie na zajęciach pozalekcyjnych w ramach wycieczek o charakterze regionalnym, które przewiduje program innowacji lub innych formach: spotkania z ciekawymi ludźmi regionu, zajęcia komputerowe, uczestnictwo w imprezach organizowanych przez różne instytucje kulturalne i oświatowe. Innowacja opiera się na zmodyfikowanym i rozszerzonym o treści regionalne realizowanym programie Barbara Walkowicz. Program nauczania historii w klasach 4–8 szkoły podstawowej Warszawa 2017.

Cele innowacji

Cele ogólne innowacji

Uczeń:

- poznaje najbliższe środowisko i specyfikę swojego regionu,
- wzbogaca wiedzę o historii Gdańska, Sopotu i Gdyni,
- ugruntowuje poczucie tożsamości narodowej i europejskiej poprzez rozwój tożsamości regionalnej,
- zdobywa wzorce osobowe z przeszłości, poznaje postacie historyczne i współczesne,
- kształtuje postawy patriotyczne związane z kulturą regionu, narodem.

Szczegółowe cele edukacyjne

Uczeń:

- poznaje historię Gdańska Sopotu i Gdyni przez pryzmat historii Polski,
- poznaje warunki życia ludzi w najbliższym otoczeniu dawniej i dziś,
- poznaje przekrój architektonicznych stylów - od gotyku, przez renesans, barok aż po oszczędne w detalu,
- poszerza wiedzę z zakresu życia kulturalnego, gospodarczego i społecznego regionu,
- wzbogaca wiedzę na temat historii obiektów muzealnych miast,
- poznaje wybitne postacie związane z regionem,
- wzmacniania poczucie odpowiedzialności za poszanowanie dziedzictwa kulturowego Trójmiasta,
- rozwija postawy patriotyczne związane z tożsamością kultury regionalnej,
- rozszerza wiedzę historyczną zdobytą na lekcjach.

Cele wychowawcze

Uczeń:

- uczy się wzajemnej tolerancji, akceptacji, zrozumienia potrzeb i odrębności drugiej osoby, odpowiedzialności, umiejętności tworzenia przyjaznego klimatu zabawy, nauki i pracy różnymi grupami środowiskowymi,
- przestrzega zasad dobrego wychowania w różnych miejscach i okolicznościach,
- nabywa umiejętności empatii wobec innych kultur,
- uczy się alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- poznaje takie cechy jak altruizm, empatia, poczucie wolności i odpowiedzialności za siebie i swój kraj.

Kształtowanie umiejętności

Uczeń:

- planuje , organizuje i oceniania własną naukę,
- orientuje się w terenie według mapy,
- przedstawia poszczególne obiekty (kościół, kamienice ,muzea itp.) w sposób, który umożliwi turystyce zachowanie w pamięci nie tylko ich obrazu, ale i w miarę skondensowanej wiedzy,
- poszukuje i wykorzystuje zdobyte wiadomości,
- uczy się selekcjonowania materiału i kreatywnego myślenia,
- prezentują zdobytą wiedzę,
- współpracuje w grupie i dochodzi do kompromisu,
- dzieli się zadaniami,

- wyrabia odpowiedzialności za powierzone zadanie,
- motywuje się do dalszej nauki i rozwija wiedzę dotyczącą regionu, narodu, państwa,
- zbiera informacje z różnych źródeł,
- dokonuje analizy, selekcji zgromadzonych informacji,
- rozwija poczucie więzi ze społecznością szkolną i lokalną,
- doskonali kompetencje komunikacyjne (mówienie i słuchanie).

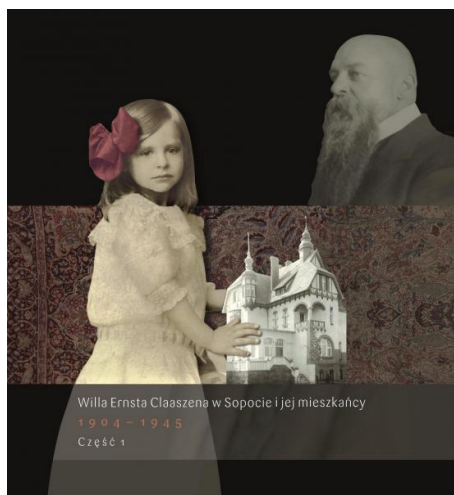
Procedury osiągnięcia celów

W celu osiągnięcia zaplanowanych treści innowacji przewiduje się przede wszystkim zastosowanie metod aktywizujących i technik twórczych:

- praca z tekstem źródłowym,
- gromadzenie i analiza informacji z różnych źródeł,
- wycieczki połączone ze zbiorem materiału badawczego,
- lekcje muzealne,
- prezentacje multimedialne,
- udział w konkursach pogłębiających wiedzę na temat Trójmiasta,
- udział w konkursach plastycznych - wystawa prac uczniów,
- spotkania z ciekawymi ludźmi,
- elementy wykładu, dyskusja,
- tworzenie dokumentacji z wykorzystaniem techniki fotografii,
- ekspozycje ścienne lub gabloty.

Formy pracy:

- praca zespołowa,
- praca w grupach,
- praca w parach,
- praca indywidualna.

Klasa IV

Dzieje Sopotu oczami rodu Claaszenów

Ip	Tematyka	Zagadnienia	Sposób realizacji	Termin realizacji
1	W pewnym domu w Sopocie, czyli jak żyło się dawniej. Lekcja muzealna w Muzeum Sopotu.	Historia Muzeum Sopotu - Willa Ernesta Claaszena. Saga rodziny Claaszena.	Rozmowa nauczająca, zwiedzanie muzeum, prace plastyczne	XI
2	Dzieje Sopotu na przełomie wieków.	Historia Sopotu od średniowiecza do czasów współczesnych.	Pogadanka, prezentację multimedialne	IV-VI
3	Pierwszy , drugi, trzeci – Domy Kuracyjne w Sopocie.	Dlaczego wznoszono domy kuracyjne, jak wyglądały, co odbywało się w ich wnętrzach? Kim był Jan Jerzy Haffner? Co oznacza słowo balneologia? Kiedy i dlaczego Sopot nazywany był „Riwierą Północy”?	Pogadanka, prezentację multimedialne, quiz	IV-VI
4	Życie codzienne w początkach państwa polskiego. Lekcja muzealna w Grodzisku.	Zagadnienie wczesnośredniowiecznej sztuki walki . Pokazanie wielu płaszczyzn życia człowieka w najdawniejszych czasach.	Rozmowa nauczająca, zwiedzanie muzeum, prace plastyczne	V-VI
5	Niesamowita historia Kasino Hotel w Sopocie.	Opis i historia moło w Sopocie. Historia sopockiego Grand Hotel.	Prezentacja multimedialna, karty pracy dla uczniów.	IV-VI

Klasa V

Gdańsk – miasto tysiąca tajemnic

Ip	Tematyka	Zagadnienia	Sposób realizacji	Termin realizacji
I	Gdańsk czasów Hanzy. Lekcja muzealna w spichlerzu Błękitny Baranek w Gdańsku. Historia Spichlerzy na Ołowiance.	Poznanie życia codziennego mieszkańców Gdańska w XIV w. Zwrócenie szczególnej uwagi na stroje, naczynia, i inne przedmioty codziennego użytku oraz dawne zawody. Celem lekcji jest poznanie zawodów rzemieślniczych i innych dziedzin życia miasta, takich jak: kupca, marynarza, rybaka, rolnika, kata – w okresie od XIII do XVI w. Historia wyspy Ołowianka.	Zwiedzanie muzeum z przewodnikiem.	XII
II	Lochy dawnego Gdańska. Bursztyn Dar Eridanu. Wszędzie	Poznanie historii rozwoju Zespołu Przedbramia i jego zmiennych funkcji na przestrzeni dziejów. Zgłębienie tajemnic powstania bursztynu (chemiczne i fizyczne właściwości) ,omówienie różnych form (Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna	XII

	dobrze ale w domu Uphagena najlepiej. Lekcja muzealna w Zespole Przedbramia i Domu Uphagena w Gdańsku.	krople, sopele, miedziaki, formy barwne). Udzielenie odpowiedzi na pytanie co to jest inkluzja, jak powstaje, zaprezentowanie inkluzji zwierzęcych i roślinnych. Zapoznanie się z dniem codziennym pana Uphagena i jego rodziny.		
III	Cykl lekcji przedmiotowych .	NA KRÓLEWSKIEJ DRODZE... poznanie najważniejszych zabytków znajdujących się przy ul. Długiej i Długim Targu, historia i architektura budynków.		IV – VI
1	„Wrota do miasta”, poznaj bramy Gdańska – Brama Wyżynna i Brama Złota.	Poznanie funkcji jakie pełniły w średniowieczu i w czasach nowożytnych bramy Gdańska. Historia bram w pigułce: -kto, kiedy zaprojektował i wybudował Bramę Wyżynną i Bramę Złotą? -jaką funkcję pełniły, -architektura poszczególnych bram.	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna, quiz	IV
2	„Przestroga dla zdrajców”. Katownia i Wieża Więzienna - historia Zespołu Przedbramia.	Mroczne historie i tajemnice Zespołu Przedbramia.	Praca z literaturą. Prezentacja, karty pracy dla uczniów	IV
3	„Korona Gdańska” Bazylika konkatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku.	Zapoznanie się z historią Bazyliki Mariackiej na przełomie wieków. Charakterystyka architektury gotyckiej na przykładzie bazyliki. Ciekawostki związane z bazyliką. Śladami legend Bazyliki Mariackiej: -tajemnica wierzy kościoła Mariackiego w Gdańsku,	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna, quiz	IV

	Początek gdańskiego kościoła.	-nieszczęśliwy mezalians, czyli zegar astronomiczny, -powstanie krucyfiks z kościoła Mariackiego, - legenda o Pięknej Madonnie Gdańskiej.		
4	Ratusz Głównego Miasta Gdańska - w kręgu miejskich tajemnic.	Zapoznanie się z historią i funkcją Ratusza Miejskiego na przełomie wieków. Wirtualna wycieczka po Ratuszu. Zwiedzanie komory palowej , sieni , sali białej , sali czerwonej. Zapoznanie się z pojęciami alegorii i symbolu, poznanie najbardziej popularnych (prezentacja multimedialna). Poszukiwanie poznanych alegorii w Ratuszu Miejskim.	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna quiz	IV
5	Przechadzka z królem Kazimierzem Jagiellończykiem po Trakcie Królewskim w Gdańsku. Dwór Artusa, czyli moc legendy króla Artura.	Lekcja muzealna z przewodnikiem . Zapoznanie się z historią i architekturą zabytków położonych w obrębie Traktu Królewskiego. Historia Dworu Artusa. Dzieje Wielkiej Hali oraz bractw zasiadających w Ławach. Od Króla Artura do salonu gdańskich elit.	Spacer z przewodnikiem o Trakcie Królewskim. Miejska gra historyczna.	V - VI
6	Dwór Artusa – legendy, tajemnice oraz zwyczaje rycerzy i gdańskich kupców. Odkrywamy tajemnice fontanny Neptuna.	Poznanie dziejów Wielkiej Hali oraz bractw zasiadających w Ławach. Od Króla Artura do salonu gdańskich elit. Gdański salon towarzyski. Zapoznanie się z faktami i legendami o gdańskiej Fontannie Neptuna.	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna, quiz, przygotowanie folderu o Trakcie Królewskim	V - VI

7	Złota Kamieniczka i jej mieszkańcy.	Przedstawienie procesu powstawania kamieniczki, sylwetki jej twórców. Charakterystyka stylu manierystycznego na przykładzie złotej kamieniczki.	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna, quiz	V - VI
8	Królewska rezydencja w Gdańsku – Zielona Brama.	Historia i wystrój architektoniczny Zielonej Bramy .	Praca z literaturą, prezentacja multimedialna, quiz, praca w grupach	V - VI
9	Polska Wenecja – spacer Długim Pobrzeżem w Gdańsku. Dziewięć wrót do portu nad Motławą.	Szlakiem bram wodnych. Bramy: Krowia, , Zielona, Chlebnicka, Mariacka, Św Ducha, Żuraw, Świętojańska, Straganiarska. Żuraw i Skład Kolonialny – historia na przełomie wieków. Historia Rybackiego Pobrzeża. Historia Wyspy Spichrzów. Legendsy pobrzeża Motławy.	Praca z literaturą. Prezentacja multimedialna quiz	V - VI

Klasa VI

Gdynia miasto z morza i marzeń

lp	Tematyka	Zagadnienia	Sposób realizacji	Termin realizacji
1	<p>Kto budował Gdynię? Pocztówka znad morza.</p> <p>Lekcja muzealna w Muzeum Miasta Gdyni.</p>	<p>Etapy budowy portu w Gdyni. Jak wyglądało życie codzienne w Gdyni 100 lat temu? Co robili turyści przyjeżdżający do letniska i skąd wzięła się nazwa Orłowo? Jakie zwyczaje panowały wśród mieszkających tu Kaszubów?</p>	<p>Zwiedzanie muzeum z przewodnikiem.</p>	<p>X - XI</p>
2	<p>Port Gdynia – okno na świat od 90 lat.</p>	<p>Poznanie przez uczniów okoliczności politycznych, społecznych i ustrojowych, które doprowadziły do powstania portu w Gdyni. Etapy budowy portu w Gdyni. Losy obywateli zasłużonych dla Gdyni.</p>	<p>Praca z literaturą. Prezentacja, karty pracy dla uczniów</p>	<p>IV - VI</p>

3	Perełki gdyńskiego modernizmu.	Architektura modernistyczna okresu międzywojennego na przykładzie Gdyni. Budynki modernistyczne znajdujące się na terenie Gdyni .	Praca z literaturą, prezentacja multimedialna, quiz, praca w grupach	IV - VI
4	Szlakiem gdyńskiego modernizmu, czyli architektoniczna gra w statki . Lekcja muzealna z przewodnikiem.	Zapoznanie się z wyjątkową architekturą gdyńskiego modernizmu.	Praca z literaturą, prezentacja multimedialna, quiz, praca w grupach	V - VI
5	Bez prądu i wody. Tak wyglądało życie na osiedlu Pekin w Gdyni „Polskie fawele”	Geneza utworzenia” polskich faweli “w Gdyni. Architektura ubóstwa, a nierówności społeczne. Pochodzenie społeczne mieszkańców dzielnic biedy. Życie codzienne mieszkańców gdyńskich faweli.	Praca z literaturą. Prezentacja, karty pracy dla uczniów	V - VI
6	W przedwojennej Gdyni .Życie codzienne i niecodzienne.	Port w gdyński w dwudziestoleciu międzywojennym i jego wpływ na strukturę społeczną i zajęcia mieszkańców. Życie towarzyskie w przedwojennej Gdyni. Najsłynniejsza gdyńska bizneswoman. Informację z pierwszych stron gazet. Przedwojenna motoryzacyjna stolica Polski. Szkolnictwo w Gdyni.	Praca z literaturą, prezentacja multimedialna, quiz, praca w grupach	V - VI

7	Welcome to the USA	Uczniowie dowiadują się jak wyglądała emigracja Polaków i ich pierwsze doświadczenia w wielokulturowym Nowym Jorku z początku XX stulecia. Zapoznają się również z wpływem Polaków na amerykańską kulturę.	Zwiedzanie wystawy z przewodnikiem.	V - VI
8	Ekstrawagancja i elegancja na polskich plażach dwudziestolecia międzywojennego.	<p>Ewolucja stroju kąpielowego od drugiej połowy XIX wieku do lat dwudziestych XX wieku.</p> <p>Tryb plażowania i jego wpływ na przeobrażenia strojów kąpielowych.</p> <p>Kostiumy kąpielowe na przestrzeni lat czyli jak bikini stawało się coraz mniejsze i mniejsze.</p>	Praca z literaturą, prezentacja multimedialna, quiz, praca w grupach	V - VI

Oczekiwane efekty

Uczeń:

- zna historię, zabytki, miejsca pamięci narodowej, symbole, legendy, muzea, postacie Trójmiasta,
- potrafi wymienić „perełki architektoniczne Gdańska, Sopotu i Gdyni” zna historię obiektów muzealnych,
- szanuje tradycje, osiągnięcia i pracę innych ludzi, w tym dawnych pokoleń,
- dzieli się swoją wiedzą w zakresie tematyki regionalnej z innymi,
- posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi,
- świadomie i odpowiedzialnie angażuje się w życie regionu i państwa.

Ewaluacja

Ewaluacja innowacji będzie prowadzona zarówno na bieżąco w czasie jej trwania, jak i pod koniec w formie podsumowania.

Systematycznie prowadzona „Kronika ważnych wydarzeń” będzie odzwierciedleniem codziennej pracy z dziećmi. Znajdować się w niej będą przykładowe wytwory pracy uczniów, karty pracy, teksty konkursowe, dokumentacja fotograficzna. Innowacja będzie realizowana w ramach lekcji historii dlatego też kontrolowanie wiadomości, umiejętności i postaw będzie odbywać się na bieżąco w formie ocen cząstkowych z historii.

Sprawozdania i zdjęcia będą zamieszczane na stronie internetowej szkoły.

Przewiduje się także przygotowanie i przeprowadzenie ankiet dla uczniów, którzy ocenią walory prowadzonych działań innowacyjnych.

Przeprowadzona analiza i osiągnięte rezultaty wdrożonej innowacji będą opisane w sprawozdaniu przedłożonym radzie pedagogicznej na zakończenie roku szkolnego w czerwcu.

Bibliografia

- E. Brudnik, A. Moszczyńska, B. Owczarska „Przewodnik po metodach aktywizujących. Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie”.
- E. Wac „Metody aktywizujące ucznia w praktyce szkolnej" Forum nauczycieli 2002/2-3. Praca pod red. A. Zieleckiego „Aktywizacja uczniów w nauczaniu historii”.
- A. Dziedzic, W.E. Kozłowska „Drama na lekcjach historii”
- J Samp „Bedeker Gdański”
- A Januszajtis „Gdańsk. Przewodnik”
- A Januszajtis „Opowieści starego Gdańska”
- J Samp „Miasto czterdziestu bram”
- A Januszajtis „W ratuszowych izbach”
- R Socha „Bedeker sopocki”
- H Domańska „Tajemniczy Sopot”
- K Małkowski „Bedeker Gdyński”